

УДК 94(477)

DOI: <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2023-46-114-115>

Іван Романюк

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
доктор історичних наук, професор (Україна)
e-mail: ivan.romaniuk@vspu.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6427-9229>
ResearcherID: AAB-4381-2020
Scopus ID: 57224217826

Юрій Зінько

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
кандидат історичних наук, професор (Україна)
e-mail: yurii.zinko@vspu.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4772-6082>

Комарніцький О.Б. Федорчук В.М. Іван Вікторович Івах: людина, вчений-методист, менеджер вищої освіти: монографія. Кам'янець-Подільський, ТОВ «Друкарня «Рута»», 2023. 548 с.

***Анотація.** У статті прорецензовано монографію Олександра Комарніцького і Віктора Федорчука, в якій комплексно й усебічно проаналізовано життєвий і трудовий шлях, організаторську, громадську, педагогічну та науково-дослідницьку діяльність І.В. Іваха, який працював у Кам'янець-Подільському державному педінституті на посадах викладача, старшого викладача, секретаря парторганізації, заступника директора, ректора, завідувача кафедри, доцента кафедри у 1950-1989 рр.*

***Ключові слова:** Україна, Кам'янець-Подільський, освіта, інститут, педагогіка, робота, життя, шлях.*

Історія Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка нараховує вже понад 105 років. Вона є невід'ємною частиною інтелектуальної та духовної спадщини України. З ним пов'язані імена відомих далеко за межами краю учених, науковців, педагогів, краєзнавців, громадських і політичних діячів. До таких імен належить ім'я Івана Вікторовича Іваха, який віддав рідному інституту близько 40 років свого життя. Йому і присвячена рецензована монографія «Іван Вікторович Івах: людина, вчений-методист, менеджер вищої освіти».

Книга вийшла в 2023 році в друкарні «Рута» загальним обсягом 546 сторінок. Структурно вона включає переднє слово, вступ, 4 розділи, 16 підрозділів, висновки, список використаних джерел та літератури. Авторами книги є відомий історик Олександр Комарніцький, доктор історичних наук, професор кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, заступник голови Хмельницької обласної організації НСКУ та Віктор Федорчук, кандидат психологічних наук, професор кафедри соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності імені Тамари Сосновської навчально-реабілітаційного Кам'янець-Подільського державного інституту.

В дослідженні О. Комарніцького і В. Федорчука вперше об'ємно і ґрунтовно на основі опублікованих і неопублікованих архівних джерел і літератури простежено життєвий і творчий шлях лише одного із ректорів університету, який під різними назвами пройшов непростий, але славетний шлях свого існування. Книга містить низку нових раніше не опублікованих документів, що значно розширює джерельну базу дослідження.

На особливу увагу заслуговує високий професіоналізм авторів монографії у використанні різноманітних опублікованих і неопублікованих матеріалів. З поміж них, архівні документи, преса, бібліографічна література, особові справи, накази і розпорядження, спогади тощо. У книзі використані матеріали Центрального державного архіву вищих органів влади і управління України, Державного архіву Хмельницької області, Відомчого архіву Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Загалом це 174 справи. Особливий інтерес представляють, виходячи із специфіки цього видання, фотоматеріали. Деякі з них опубліковано вперше.

Автори монографії детально проаналізували основні віхи життя І. Іваха в конкретних соціально-економічних та політичних умовах. Важливим досягненням рецензованої праці є відтворення у хронологічній послідовності життєвого шляху керівника і людини.

У монографії детально показано дитячі та юнацькі роки, фронтові будні, перші кроки в педагогічній, науково-педагогічній діяльності. Не оминули увагою і його діяльність на посаді секретаря первинної партійної організації педінституту. Вагоме місце у монографії відведене Івану Іваху як ректору інституту 1966 – 1977 рр. Підкреслено, що його вимогливість до себе і підлеглих, наполегливість і рішучість, уважність, демократизм і доступність, доброзичливість у ставленні до людей були запорукою подальших успіхів. Позитивним при цьому є те, що автори книги, аналізуючи діяльність керівника, подають кількісний і якісний склад педагогічних працівників та матеріально-технічну базу інституту кінця 1950-х – середини 1980-х років.

Наступні періоди пов'язані з післяректорською діяльністю І. Іваха на посаді завідувача кафедри загальнотехнічних дисциплін і креслення, згодом – доцента кафедри історії України. Весь цей час, як відзначають автори, він був у постійному пошуку. Продовжував жваво цікавитися життям інституту, сумлінно виконував громадські доручення.

Загалом рецензоване видання є важливим внеском у дослідження історії Кам'янець-Подільського національного університету імені Івані Огієнка та вищої освіти України в цілому, що розглядаються через призму долі ректора І.В. Іваха. Саме такі, як він, створювали славу університету, своїм життям і працею склали історієписання одного з потужних закладів освіти Східного Поділля та України.

Ivan M. Romanyuk

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
Dr. (History), Professor (Ukraine)

Yurii A. Zinko

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi Pedagogical University
PhD. (History), Professor (Ukraine)

Komarnitsky O.B. Fedorchuk V.M. Ivan Viktorovich Ivakh: Man, Methodologist, Manager of Higher Education: Monograph. Kamianets-Podilskyi, LLC "Ruta Printing House", 2023. 548 p.

Abstract. *The article reviews the monograph of Oleksandr Komarnitskyi and Viktor Fedorchuk, which comprehensively and comprehensively analyzes the life and work path, organizational, public, pedagogical and research activities of I.V. Ivakha, who worked at the Kamianets-Podilskyi State Pedagogical Institute in the positions of teacher, senior teacher, secretary of the party organization, deputy director, rector, head of the department, associate professor of the department in 1950-1989.*

Keywords: *Ukraine, Kamianets-Podilskyi, education, institute, pedagogy, work, life, path.*

Статтю надіслано до редколегії 12.10.2023 р.
Статтю рекомендовано до друку 26.11.2023 р.